

«Hva er viktig for deg nå?»
Samtaler når livet går mot slut

Fagdag i palliasjon

Tirsdag 17.april 2018

Klokken 08.30-15.00

**Akershus universitetssykehus,
Auditoriet Frontbygg**

Arrangører:

iativt senter Ahus og Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester i Akershu

«Hva er viktig for deg nå?»

Samtaler når livet går mot slutten

- 09.00-09.15 Kunstnerisk innslag
- 09.15-10.00 Pasienter med alvorlig KOLS – en glemt og sårbar pasientgruppe v/Førsteamanuensis Heidi Jerpseth
- 10.00-10.15 Pause
- 10.15-10.45 Presentasjon av ny veileder: Forhåndssamtaler på sykehjem - felles planlegging av tiden fremover og helsehjelp ved livets slutt for pasienter på sykehjem
v/ Lillian Lillemoen, forsker ved Senter for medisinsk etikk
- 10.45-11.00 Presentasjon av ny NOU: «På liv og død» v/Kathrine Brenne, fagutviklingssykepleier Palliativ avdeling , Ahus
- 11.00-12.00 Lunsj
- 12.00-12.45 Erfaringer fra læringsnettverk v/Kristin Skutle, Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester i Akershus.
- Kompetanseheving - hvordan får vi det til hos oss? Presentasjon fra kommuner i regionen
- 12.45-13.00 Pause – med strekk og informasjon
- 13.00- 14.00 Pasientinvolvering og samvalg v/Arnstein Finset, professor ved UiO
- 14.00- 15.00 Etske fallgruver v/Siri Steine, overlege ved Palliativt senter

NOU 2017:16

PÅ LIV OG DØD

Palliasjon til alvorlig syke
og døende

Utvalgets mandat I

- Regjeringen oppnevnte 11. mai 2016 et utvalg som skulle utrede palliasjonsfeltet.
- Utvalget har gjennomgått og vurdert dagens palliative tilbud
- Utvalget har vurdert innholdet i tjenestene, uavhengig av diagnose, alder eller andre forhold, gjennom hele sykdomsperioden og frem til livets avslutning

Utvalgets mandat II

- På denne bakgrunn har utvalget foreslått tiltak som skal bidra til å styrke kvalitet, kompetanse, samhandling, faglig omstilling og nye arbeidsformer, samt tverrfaglig samarbeid
- Utvalget avga sin innstilling i form av en NOU i desember 2017

- Møter med en rekke aktører og fagmiljø innen palliasjonsfeltet som har gitt mange innspill
- Sentrale tema:
 - Pasientrettet forløp
 - Palliasjon i kommune helse og omsorgstjeneste og i spesialisthelsetjenesten,
 - Tverrfaglighet
 - Utdanning
 - Kompetanse og forskning
 - Hospice
 - Frivillighet
 - Pårørende
 - Palliative tjenester i hjemmet
 - Palliative tjenester til minoriteter

Hva er det sentrale?

- En pasientsentrert tilnærming
 - Kombinere det sykdomsrettede perspektivet med det pasientsentrerte
- > Dette betyr pasientinvolvering

Sentrale målsettinger for palliasjon

- Tidlig integrasjon av palliasjon i de pasienttilpassede forløpene
- Pasienttilpassede forløp utvikles mellom helsetjenesten og pasienten
- Palliasjon til alle relevante pasientgrupper
- Mye hjemmetid – hjemmedød til de som ønsker det
- Et tilbud basert på tverrfaglig kompetanse
- Forskning, utvikling (FOU) og kompetanse

Paradigmeskifte

– fra kreft til andre diagnoser og integrasjon i hele sykdomsforløpet

- Fortsatt mye kreft
 - Kroniske sykdommer
 - Gamle/demente
 - Barn
-
- Fra sen palliativ fase og livets siste fase til integrasjon i hele sykdomsforløpet

*Døden er ikke så skremmende som før.
Folk jeg var glad i har gått foran og kvistet løype.
De var skogskarer og fjellvante. Jeg finner nok frem.*

Kolbein Falkeid

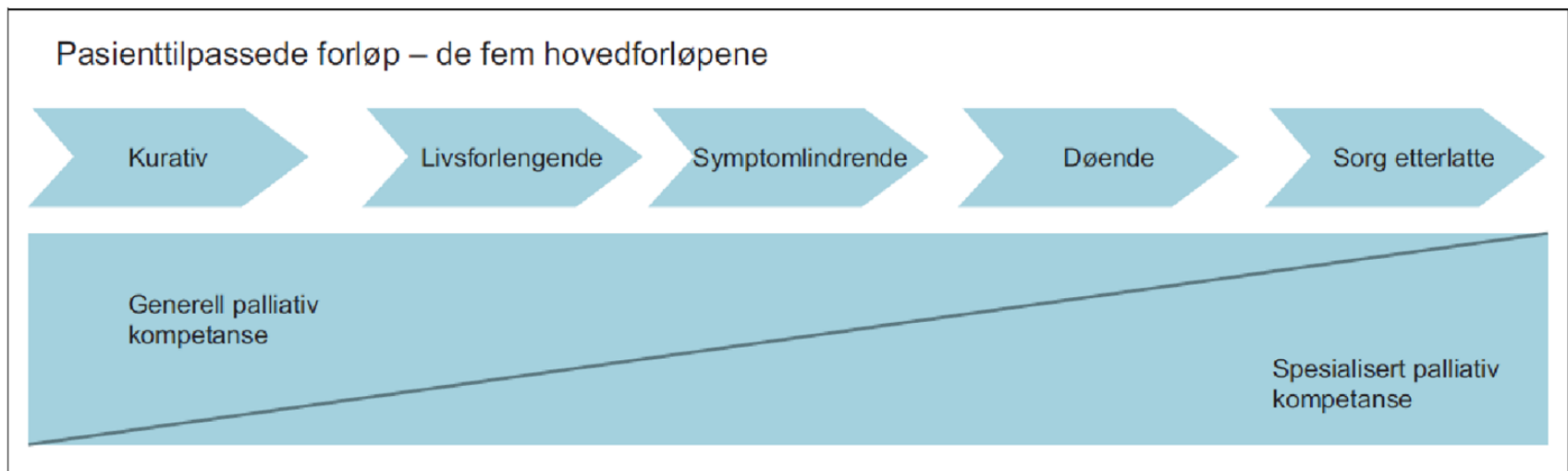
Pasienttilpassede forløp

- Vil motvirke «fragmenteringer»
- Hver pasient får «sin plan»
- Pasienttilpassede forløp er dynamiske
- Forhåndssamtaler

Dette bidrar til:

- Helsepersonells kompetanse og ressurser blir utnyttet bedre - «Mer og bedre helse for hver krone»
- Nasjonale retningslinjer blir implementert i klinisk praksis
- Likeverdig palliasjon i hele landet
- Kvaliteten på behandlingen øker

Figur 7.1 Pasienttilpassede forløp – de fem hovedforløpene

DØDEN

Døden er ikke slik:

En knokkelmann som kveler ditt siste,
ville skrik med heslig hand.

Døden er ikke angst og ljå og djevlekrav,
ikke måneskygger rundt ei ribbet grav.

Nei, døden er fjell som løfter sin
svale snø over vegen du drar.
Der skal du stå den siste kveld,
og se i skjær av solfalls-eld
hvor vakkert livet var.

Hans Børli